

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KOLLÉGIUM
Ide kell küldeni a lap szelvényt és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár
egész évre 10 arany korona
félévre . . . 5 arany korona
Egyes szám ára 25 arany fillér

Emlékirat

az Országos Református Lelkész-Egyesület kecskeméti közgyűléséből.

*Nagyméltóságú Vallás- és Közoktatásügyi
Miniszter Úr!*

Az Országos Református Lelkész-Egyesület f. évi augusztus 24-én Kecskeméten tartott kongresszusa foglalkozván egyházunk államjogi és felekezeti helyzetével, mély fájdalommal volt kénytelen megállapítani, hogy egyházunk mai helyzete nem felel meg sem általában a modern jogállam egyenlő mértékkel mérő szellemének, sem különösen az állami törvényekben biztosított viszonyosság és egyenlőség elveinek.

A római katolikus egyház hatalmas lendülettel tör elő nem a széttagoltságában elalélt nemzet létérdekeinek a testvér keresztyén felekezetekkel karöltött szolgálatára, hanem a nemzeti érdekek mellőzésével, sőt egyenes kárával, a protestantizmus megsemmisítésére, elpusztítására.

Soha még nem volt történeti pillanat, amelyben nagyobb szüksége lett volna a magyar nemzetnek lelki egységre és soha hatalmasabb erővel nem támadott beünket a katolicizmus, mint ma, részekre bontván és lekötve azt a cohesiv erőt, mely a nemzet összetartására szükséges.

Az objektív történetírás százados igazságai elhomályosítanak, nemzeti szabadsághőseink, kik eddig minden magyar közös tiszteletének tárgyai voltak, történeti átértékelés címén, mert protestánsok voltak, sárba tiportatnak; a protestantizmus, mely nemzeti létünknek nem egyszer egyetlen mentővára és megmentője volt, mint a nemzeti pusztulás egyetlen és végső oka állítatik oda a katolikus magyar ifjúság elé.

A reversálisok kíméletlen s lelkiismereti kényszer alkalmazó kihasználása soha jobban nem virágzott mint ma s művelt középosztályunk, melynek tekintélyes része vegyes házasságban él, soha annyi bántódást társadalmi és családi békességében nem szenvedett, mint ma a reversális-kérdés erőszakolása által.

A váci püspök úr kitiltja a katolikus növendékeket iskoláinkból, törvényes kötelességének, a

vallástanításnak megtagadása által s a református egyház panaszai kiáltó szavak a pusztában, nincs kormányférfiú, ki a felekezeti békesség elleni ezt a páratlan merényletet illőképen visszautasítaná.

Allami intézmények, pl. a budapesti tudomány; egyetem katolikus intézményekként kezeltetnek; állami iskoláink csak a fenntartás terhei szempontjából államiak, valójában a katolikus ellenreformáció előretolt bástyái; állami hivatalainkból hitsorsosaink rendszeresen kiszorítottak; a katolikus egyházi ünnepek államilag megünnepeltetnek; tisztán katolikus egyházi jelvények állami jelvényekké emeltetnek (pl. a Patrona Hungariae a honvédség lobogóin, sőt még a postai bélyegeken is); hazánkban a törvény ellenére az osztályozott vallások rendszere áll fenn s az osztályozásban mi az Aussterbeethoz számítunk; általában a római katolikus vallásnak államvallásként való beállítása rohamos léptekben közeledik.

Az Országos Református Lelkész-Egyesület, mint ezer színmagyar lelkész szabad társadalmi egyesülése, a nemzet élő lelkiismeretének szavaként emeli fel hangját Nagyméltóságod előtt, mint a felekezetek közötti béke hivatott óre előtt ebben a tizenkettedik órában, hogy parancsoljon megállást ennek a nemzetbomlasztó folyamatnak, mert egy évtized múlva mint egyházának hű fia talán örömkönnyeket sirhat egyházának elért sikerein, de mint magyar ember gyászkonnyeket fog hullatni, kellő időben meg nem ragadott államférfiúi kötelességei miatt.

De az érintettekkel koránt sincs kimerítve sérelmeink sora.

Egyházi téren legkiáltóbb sérelmünk az a kormányzati politika, mely az 1848. évi XX. törvény-cikkéből tabula rasát csinált. Azok a halavány eredmények, amelyek a törvény végrehajtása során másfél évtizede a nagy Tisza István kezéből megszülettek, úgyszólván teljesen megsemmisültek.

A lelkészi kongrua úgynevezett 100%-os valorizációja megtörtént ugyan, a mi ebben a beállításban még arra is alkalmas, hogy köztisztviselők széles rétegeiben irigységet ébresszen a lelkészi karral szemben, valójában azonban csupán annyit jelent, hogy kivétel nélkül főiskolai végzettséggel bíró lelkészi karunk életszínvonalát az államhatalom

a legutolsó fizetési osztályba sorozott állami tisztviselők (bíróági irnokok és hasonlók) életstandardjával teszi egy vonalra, azét a lelkészi karét, mely fiaiban és leányaiban a művelt magyar középosztály megújulásának kiapadhatatlan tartalék-medencéje.

A családi pótlék terén esztendőszívós küzdelemmel elértük immár a többi köztisztviselői kategóriákkal az egyenlő elbánást, de a korpótlék tekintetében, törvényben, az 1913. évi XXXVIII. t.-cikkben biztosított jogaink ellenére, az állam nehéz pénzügyi helyzetére való általános utalással egyebet elutasító válaszoknál nem kaptunk. Kiáltó sérelme ez lelkészi karunknak, melyet hangoztatni a teljes orvoslásig meg nem szünhetünk. Az a körülmény, hogy az állam a korpótlékok rendszerét más vonatkozásokban is elejtette, ezen elutasító magatartásra elfogadható érvül nem tekinthető, mert hiszen az is analógia nélkül áll, hogy bizonyos foglalkozási ág — a jelen esetben a mi lelkészi karunk — olyképen dotáltassék, hogy javadalma a korral és szolgálati idővel nem emelkedik.

Segédlelkészeink anyagi helyzete még mindig rendezésre vár. A kápláni kongruaátalány részleges valorizációja jelent ugyan némi haladást e téren, de megnyugvás mindaddig nem következhetik be, míg legalább a háborúelőtti fejenkénti és évi 500 aranykorona segédlelkészeink részére nem folyósítatik.

Nem volnánk igazságosak, ha el nem ismernők, hogy a lelkészek özvegyeik és árváik nyugellátása terén a m. kir. kormány eddig is sokat tett. De megállani a megkezdett úton végzetes hiba volna; addig különösen, míg a létminimumon alul levő nyugellátások békebeli összegek 100%-át el nem érik.

Történt egy s más lépés egyházunk közigazgatási államsegélyének valorizációja terén is, de ha reá mutatunk, hogy ez a dologi segélyünk még most sem éri el a 33%-át békebeli összegének, holott a fedezésre váró szükségletek jóval felül vannak a békebeli nivón, úgy nyilvánvaló, hogy az 1848. évi XX. t.-c. fokozatos végrehajtása terén itt is tetemes visszaesést kell megállapítanunk.

Ugyanez a helyzet, de fokozott mértékben az egyházi adó csökkentésére adott államsegélynél. Tisza István gróf, néhai nagynevű főgondnokunk, legegényibb elgondolása alapján indult meg ez az akció a kisemberek vállán nyugvó elviselhetetlen egyházi adóteher könnyítésére. Valóságos torzképe ma ez az akció békebeli elődjének. Míg békében rendezett lelkészi és tanítói javadalmak mellett egyházközségeinként átlag 1350 korona fordítottatott a hűvek fej- és vagyoni adójában mutatkozó túlterhelés megszüntetésére, ez a segély ma egyházközségeinként 23—24 aranykorona. Igazi szociális politika az volna, hogy ha Excelenciád az e célra szükséges 1.200.000 aranykoronát mielőbb egyházunk rendelkezésére bocsátaná.

Még siralmasabb kép tárul elénk, ha tekintetünket *iskoláink* felé irányítjuk.

Cseh, szerb és oláh uralom alatt iskoláink, a magyarság apró bástyái, romokban hevernek vagy elnémulva idegen kultúra szolgálatára kényszerül-

tek. Ha Nagyméltóságod iskolai politikájának alapelveit hamarosan és gyökeresen revízió alá nem veszi, csonka-országbeli iskoláink rövidesen elnémulnak, pedig a magyar nemzeti állam eszméjének, a nemzeti nyelvnek és nemzeti közművelődésnek szolgálatában mi voltunk a történelem viharos századai folyamán azok, akik nélkül e nemzeti kincseknek ma már nem volna semmi nyomuk.

Legnagyobb hazai főiskolánkat, a debreceni három fakultásos ősi kollégiumot egy évtizede adtuk át a magyar államnak, de nem hallgatjuk el csalódásunkat. Az állam igénybe vette ugyan teljes mértékben egyházunk s a város áldozatkészességét, de a maga írott szerződésen nyugvó köteleességét nem teljesítette; sőt gyenge anyagi erejét, ami rendelkezésre állott, egy másik egyetem gyors ütemű felépítésére használta fel, tápot adva ama gyanúnak, hogy ez a megelőzési szándék rejtett felekezeti célokat szolgál. Tudomásunk szerint a közvetlenül érdekeltek külön kérelemmel járulnak Excellentiád elé, amelynek alapján a szükséges intézkedések megtehetőek lesznek.

Excellentiád iskolapolitikájának eredménye lett két jogakadémiánknak, a máramaros-szigeti és a sárospataki ősi intézeteknek csendes elmulása. Az anyagi segély elvonása ugyanezzel a sorssal fenyegeti utolsónak megmaradt kecskeméti jogakadémiánkat s hova-hamarébb beteljesedik a katolikusok buzgó kívánsága, hogy egyetemeink részére az egyetlen egri katolikus intézet nevelje a tanári succrescentiát.

Középiskoláink közül négy évszázados intézetünkre méltóztatott kimondani a halálos ítéletet. Végrehajtásuk ugyan felfüggesztetett egyelőre, de sorsuk ma is bizonytalan. Nem kevésbé az többi középiskoláinké is, melyeknél nem hozatott ugyan ilyen drákói ítélet, de amelyeket elpusztításra kényszerít lételük anyagi feltételeinek fokozatos elvonása. A tanári javadalmakat kiegészítő államsegélyek fokozatos leszállítása s a hiánynak az iskolafenntartó vállaira való átrakása, a szerződéses kötelezettség alapján kijáró ú. n. dologi államsegélyek méltányos valorizációjának következetes megtagadása a lassú elsorvasztásnak biztos eszközei.

De vígasztalan, sivár képet mutat népiskoláink helyzete is. A tanítói javadalmaknak fokozatos áthárítása az iskolafenntartó egyház vállaira még azoknál az állásoknál is, melyeket miniszteri ígéretre támaszkodva szerveztek meg egyházaink, a tanszemélyzet nyugdíjárulékainak enormis, a békebeli aranyérték ötszörösére való felemelése olyan intézkedések, melyek következményeivel tisztában kell lennie Excellentiádnak.

Szegezzük a tényekkel szemben azt a másik tény, hogy a törvényen alapuló és iskoláinkat illető ú. n. dologi tandíjkárpótlást viszont valorizálatlanul vagy kis részben igen mérsékelt valorizációval fizeti ki az iskolafenntartóknak az államkincstár, úgy megérthető lesz az az ellenséges hangulat, mellyel legjobb híveink is az iskolát — anyagi túlterhelésük nyomása alatt — személik.

Nem ismeretlen előttünk az az ellenvetés, hogy az állam nehéz pénzügyi helyzete parancsolja ezeket a kényszerintézkedéseket, s hogy ezeket a kormány valamennyi felekezettel szemben egyaránt alkalmazza. Éppen ebben van sérelmünk, mert ezek az egyformán alkalmazott hátrányok a mi szegény egyházainkat gyökerükben, létükben támadják meg, a nagy kiterjedésű földbirtokokkal rendelkező egyházakat ellenben érezhetően nem is érintik s ha érintik is, segítségükre siet a valóság- és tanulmányi alap, ez a rejtett második kultuszterület.

Nagyméltóságodnak azt a nyilvánosan elhangzott kijelentését, hogy egyházának hű fia óhajt lenni, megértéssel fogadjuk. Azt is elismeréssel írjuk le, hogy Excellentiád nem egy ízben tett tanúságot amellett, hogy megbecsülni és értékelni tudja a protestantizmusban rejlő benső értékeket, melyeket ez a nemzeti kultúra számára jelent. E sorainkkal az államférfiúnak a történet előtti felelőssége érzetét óhajtánók felébreszteni.

Tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy felsorolt panaszainkat figyelemre méltatni s azokat orvosolni méltóztassék.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletünk őszinte nyilvánítását.

Kelt az Országos Református Lelkész Egyesület Kecskeméten, 1925. augusztus 24-én tartott kongresszusából:

Dr. Baltazár Dezső,
tiszántúli református püspök,
elnök.

Dr. Baltazár püspök az ORLE memorandum átadásakor.

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

A történelmi szűkölködés és a történelmi feláldozás alkotják együttes jellemét annak a léleknek, amelynek egységébe úgy a múlt, mint a jelen idők magyar református papjai tartoznak. Jutalmazó valóságból sohasem merítettünk erőt, mert ezzel a valósággal az általunk mindig híven és igazán szolgált haza mindig adós maradt. Az erőt csak a jutalmazó reménységből meríthettük. Ezzel a reménységgel jöttünk Nagyméltóságod elé is.

A keserűségeink egyenkénti felsorolásával nem akarunk Excellentiádnak is keserűséget okozni és nem akarjuk nehezé tenni ezt az általunk kért találkozást. Csak utalunk arra, hogy egyházunkat úgy szoros értelemben vett egyházi, mint iskolai téren károsan súlyos helyzetbe hozta az államsegélyek restringálása és valorizálásának elmaradása. A normális időkben is csekély volt ez a segítség, most pedig igazán csak az éhenhaldoklás idejének megnyújtására való.

A lelkeszek egyéni és családi életlehetőségei közül a korpótlék teljesen elmaradt, a családi pótlék összege pedig nem ehez a szép jelentményű fogalomhoz méltó. Az ország nehéz helyzetét ismerjük, de úgy látjuk, hogy ez a nehéz helyzet megbír a most említett szükségeknél hátrább álló szükségeket is.

Nagy elszánással el tudnók mi szenvedni még a teljes segítség hiány martiromságát is, de attól a keserűségtől, ami ennek az elszánásnak a társaságában egyszerre a közélet küzdőterére lépne. Isten óvja a rendes medrébe lassanként visszatérni kezdő közszellemet. Ugyanazért kérjük Excellentiádat, hogy megértő lelkéhez engedve a memorándumban foglalt sérelmünket, azoknak orvoslásáról gondoskodni mielőbb kegyesen méltóztassék.

Iskola

Tanítók az egyház szolgálatában.

A „Bereg megyei Általános Tanító Egyesület” október hó 12-én tartotta nagyszerű közgyűlését Vásárosnaményban. A gyűlés tárgysorozatának központi témája egy, szigorúan egyházi jellegű értekezés; címe: „A krisztusi szeretet átplántálása a gyermeki lélekbe.” Úgy maga az értekezés, mint a hozzáfűzött megjegyzések és bírálatok, a leg gazdagabb lelki áldást váltották ki a jelenlevők lelkében.

Ez eddig csupán száraz tény, amit leszögezsek, mint a gyűlés jelenvolt vendégtagja, ki az értekezéshez való tárgyilagos hozzászólással nemcsak az ajándékok szerzésében, de azok közlésében is igyekeztem részt venni. De most sem haladhatok el szó nélkül, mert úgy érzem, hogy van ennek a „száraz tény”-nek valami olyan vonatkozása is, ami feltétlen egyházi nyilvánosság elé kívánczik s amit, talán ebben a kérdésben foglalkozhatnék össze: mekkora jelentősége van egyházi szempontból annak, hogy egy, tisztán világiakból álló „általános” tanítóegyesület közgyűlése a krisztusi szeretet átplántálásának problémájával foglalkozik?

Ha egy pillantást vetünk a közelmúlt évekre, a felettünk elzúgott nagy történések, események fényes tanulságát adják annak, hogy az emberek változnak. De ezt a tanulságot csak kiegészítik napjaink csendes jelenségei, vagy nagy szenzációi, amikor bizonyosságot tesznek a mellett, hogy a nyíltan és titokban elhintett eszmék — akár jók, akár gonoszak, — kikelnek, növekednek s megtermik a maguk gyümölcsét. Ezek a ható és terjedő eszmék állandóan keresik az érvényesülést, hogy testet öltsenek emberi tettekben s alakot nyerjenek egyéni, családi, társadalmi és nemzeti életek átalakításában.

Mit jelent hát az, hogy egy csonka-megye tanítósa kibontja a zászlót s a krisztusi szeretet és élet terjesztésének a lehetőségeit, a módjait keresi?

Ha igaz az, hogy egyházunk veteményes kertje az iskola, akkor: hitem és meggyőződésem, hogy talán mindenkinél nagyobb feladat vár a tanító-ságra Isten országának terjesztésében. Nagyobb és fontosabb dolgok függenek tőle, mint a nemzetgyűlés virággal ünnepelt s felmağasztalt nagyságaitól. A legdrágább kincs, a nemzet lelke van

Rábizva a tanító kezére, — vagy ami még ennél is több: *a jövődönök lelke*, a jövődönök a remény-sége. Kezei között megsemmisül és végzetesen el-sikkadhat évszázadok kitermelt kincse, minden szunnyadó, drága lelki-értéke, — de ugyancsak újjá-éledhet letűnt századok erénye, hite, lelkesedése s lelki nagysága. Vajjon látja-e s méltányolja-e kellőképen a tanító hivatásának ezt az óriási fontos-ságát akár a társadalom, akár az egyház? De talán még ez volna a kisebb baj. Hanem: van-e, aki ápolja, aki gondolja ezt a hivatás-érzetet magában a tanítóban? Van-e, aki törődik a tanító lelki gondozásával, aki felébressze és élessze a hitet, a lelkesedést, a szent tüzet a tanítói lélekben?

Adományt, vagy kölcsönt csak akkor adhatok másnak, ha nékem is van. Hitet, szeretetet csak akkor plántálhatok testvér-lélekbe, ha mindezek reális birtokaim. Krisztusi élet és szeretet abból a tanítói lélekből sugározhatik szét, amelyik telítve van a vallás, a hit eleven, lobogó élményeivel. Megvan-e ez ma a tanítóságban? Hol szerezte, vagy honnan hozta ezt? az intézetből? . . . Igaz tömött tarsollyal lépte át valamennyi az iskola küszöbét; tele volt az hittel, szeretettel, eszményekkel, harmatos, üde lelkesedéssel. De bizony a lelkesedést lassanként beszítálta a verejtékes hétköznapok szürke por-rétege s az eszmények ragyogása megfakult. A hit is hozzá igazodott a kis falucs-kák megszokott külső-égeihez. Ezeknek az emléke csak úgy él a lelekben, mint emlékezés, mint honvágy: szárnyatörött sas-madár honvágya elve-szített magas bércei után.

De él! De nincs eltemetve! Ime, a tanítóság maga mozdul meg s tesz elhatározó lépéseket az elvesztett magas bércek felé. A tanítóság megérezte az idők jelét, — hinni mer jobb jövőben, új lelki élet térhódításában —, az igazság, a krisztusi sze-retet uralomra jutásában. Hisz és cselekszik. . .

Vajjon szabad-e nekünk, lelkészeknek egyszer-űen napirendre térni e lelki megmozdulások mellett? Szabad-e különösen ma, mikor jövőnknek minden remény-sége a kezeink közül kikerülő, új nemze-dék: ma, amikor a belmissziói munkásság, mint egyházunk létfeltétele jelentkezik?

Úgy érzem és vallom, hogy mint Isten országa hivatalos munkásainak, kötelességeink vannak a tanítókkal szemben, ha azt akarjuk, hogy a tanítóság vallási renaissance-a kitermelje mindazt a lelki hatást és eredményt, amire egyházunknak és nemzetünknek szüksége van.

Kötelességünk van az egyes tanítókkal szem-ben. Amikor gyülekezetünkben ott szántogatunk, vetegetünk a lelki élet mezején, gondolunk-e arra, hogy a tanítónak is van lelki szükséglete? Ha va-laki, úgy ő két urat, egyházat és államot szolgál; gondoltunk-e arra, hogy nagy áldás volna, ha világ-nézeti kérdésekben útmutatást kapna, ha az evan-géliom fénye igazítaná el az eszmék és elméletek zürzavarában? Amíg lelkész és tanító között nincs meg a testvéri közösség, nincs meg az a bizalom, mely a lelkészt a tanítónak is *papjává* teszi s a tanítót nélkülözhetetlen *munkatárssá*, addig nem

beszélhetünk sem kellően alátámasztott belmisszió-ról, sem céltudatos, reménységre jogosító nemzet-pedagogiáról. A tanító a mi legtermészetesebb mun-katársunk úgy a felnőttek, mint főként a gyerme-kek körében. Az állandó vallásos légkörnek azt a nevelő hatását, amit én a gyermekeknél sem szóval, sem tanáccsal el nem érhetek, azt ő állandó példaadásával megvalósíthatja, vagy minden fárad-ságos lelki eredményemet lerombolhatja. Ez adja meg a tanítónak, mint munkatárssnak a fontos-ságát. Gondoltunk-e erre az Isten országa érdekében s ha igen — tettünk-e valamit?

De kötelességünk van a tanítók egyetemével szemben is. Vannak a lelkész és tanító közös munkaterületén elvi és gyakorlati kérdések, me-lyekre „háziilag“ megnyugtató feleletet találni nem lehet; kérdések, melyeknek megvilágításához mások tanácsa, példája, vagy tapasztalata szükséges. Ezt érezte meg s mintegy példát adott a Református Theologus Szövetség, amikor a tanítójelöltekkel közös sajtóban munkálkodik s közös összejövete-leket tart, ezt érezték meg egyes hivatalos ténye-zők is, mint pl. a külsősomogyi egyházmegye bel-missziói bizottsága, mely már 1921-ben két napos konferenciát rendezett tanítók részére. Ennek a testvéri közeledésnek és megértésnek a jelei mu-tatkoznak a nagykarolyi egyházmegye lelkészei körében is, hol a gondolat első harcosaként Nagy Imre olcsvai lelkész, egyházmegyei jegyzőt ismer-tem meg. Stb.

„Egymás terhét hordozzátok“, mondja az apostol. (Gal. 6z.) A lelkészek és tanítók terhét csak a lelkészek és tanítók testvéri közössége hor-dozhatja. A tanítók, kik életük nehéz problémái, hivatásuk nagy feladatai alatt roskadozva, kicserélik lelköket, szívöket hasonló teher alatt roskadozó testvéreikkel, a lelkipásztor munkatársakkal: érezni fogják, hogy a kicserélt teher sokkal könnyebb, gyönyörűségesebb. Erősek lesznek a Krisztus ke-resztjének hordozására, törvényének betöltésére. Azért az Isten országa szempontjából nem lehet nagyobb, szebb és kívánatosabb dolog a földön, mint a lelkészek és tanítók testvéri közössége, igaz barátsága. A Krisztus terhe és igája csak akkor lehet gyönyörűsége és könnyű, ha *szeretik* egy-mást és *támogatják* egymást azok, kiknek hivatása a mások szeretése és támogatása.

Abban a percben, mikor a lelkészek és taní-tók, a gyülekezetek felett kezet nyújtanak egymás-nak, átcikázik rajtuk a Krisztus élete, világot be-töltő nagy szeretete s csak egy lépésre van az Isten országának tökéletes valósága. Csak egy lé-pésre: mert, ha a gyülekezetek tagjai is kezet nyújtanak egymásnak, betöltetik a Krisztus tör-vénye!

Eszembe jut a régi zsidó-ország érdekes épít-kezési módja. Az épülő falak felett csak az építő-mester állott s rakosgatta helyére a megfelelő kö-veket. A falu népe pedig sorjában állott a köhal-masztól a mesterig s kézzel-kézre adogatta az építő köveket.

Az élet mestere Krisztus. Ő tudja, kit s hová helyezzen. A mi kötelességünk csupán az, hogy sorba álljunk. Abba a sorba, amelyben állottak az apostolok, a hithősök s minden korszak hívő lelkeinek serege. Itt nem az a fontos, hogy lennt, vagy fönt, elején vagy az utolsók között vagyunk-e, hanem az, hogy a sorban vagyunk-e?

A tanítók — úgy látom — sorban állanak. Testvéri szívvel várják a munkatárs baráti kezét!

Tiszaszalka.

Kelemen Gyula,
e. m. jegyző.

Közélet

Barta László esperes úr.

Ez a név, szinte ötletszerűen, visszaviszi az én lelkemet az isteni hatalom teremő bölcsességének kezdetére, a nagyélet elrendezésének mintegy központi tűzéhez, az ő elválasztás, kiválogatás, elrendezés, predestináció élettörvényéhez, amelyet az ember értelmi ösztöne vallásos elv-ként feszegetett, nem annyira az egyetemes életigazságok fenntartó erejének megértése céljából, mint inkább, hogy e címen uralmi törekvésének ebben is némi támpontot találjon — egymás kioktatására, doronggal, vagy tüzzel-vassal.

„És mondá Isten: legyen világosság!”

Persze, hogy ez volna az első: — legyen világosság! A főben, a szívben, az akaratban, az élethatások meglátásában, a fejlődés vagy hanyatlás okainak megértésében stb.

És látá Isten, hogy jó a világosság — és elválasztá a világosságot a sötétségtől...

„És elválasztá a mennyezetet a padlózattól.”

„És elválasztá a szárazat a vizektől.”

„És elválasztá a füveket a fáktól.”

És tovább... tovább... az isteni kiválogatás, amit a legújabb biológiai megfigyelések selectionnak, darvinizmusnak, evolúciónak, — bibliai nyelven predestinációnak neveznek.

Barta László esperes úrról van szó, mint a biológiai selectió egy élő bizonyosságáról.

Ne tessék mosolyogni, nagyon komoly dologról lesz szó.

A Lelkészegegyesület legújabb számában, Barta L. esperes úr, szerényen meghúzódo helyen, jelentést tesz bizonyos tüzelőfa tömeges megrendeléséről s ez üzlet folytán a Kálvineum javára elérhető ingyenes fűtésről. Mikor Barta L. esperes úr ezt a nemesen szociális műveletet először szórhozta, azonnal oda vergált az eszem, arra a nagy isteni törvényre, — mely még mindig ismeretlen előttünk s ezt minden emberi nyomorúságunk alapokának tekintem, — hogy az emberi élet elindulása nem azon a vonalon jár, melyet az isteni

kiválasztás kimutatott. Az üdvösség és kárhozatot hagyom a jó Istenre, ki nem gyönyörködik a bűnös vesztén, hanem megtérésre, életre vezetőül szerelmes fiát is áldozatul adta. Én csak arra mutatok, hogy Barta L. esperes úr olyan úton jár, melyet ez a gondviselő jó Isten mutatott neki: — hogyan lehet közös összefogással boldogulni. Vagyis Barta L. esperes úr arra van predestinálva, hogy a maga egyházi munkakörében vonzási központ legyen azon a krisztusi úton, mely nem elégedett meg a szép tanításokkal, hanem azt is észrevette, hogy hallgatói már éhesek. Ez ösztö-kélte Barta L. esperes urat, hogy legközelebb a kerületi tűzbiztosítás alkalmával szinte tengelyt akasszon a fensőbb hatósággal — mint előbb Vas Mihály esperes úr is próbálkozott már —, az önbiztosítás önszegélyző útján.

Maradjunk csak a magunk portáján.

Ez a tűzifa ügy a Barta L. esperes úr kezén és lelkén, kimondhatatlan értékeket jelez minden szükséges helyen. Csak a Kálvineumot gondoljuk hozzá. Ingyen tüzelés! Ez is valami. De van ennél nagyobb is. A lelkek naprendszerének egy központ körül életrekelésre; az alkotó erők teremő tüzenek ki és összeáramlása s ez úton egy új életfolyamat megindulása vallás-erkölcsi életünk eddigi pusztá térein. A falak közül, a papirosról, útrakelne, megindulna az az emberi élet, melyet önmagában mutatott fel isteni szépségében és gazdagságában az a második Ádám, midőn így szólt: „*En vagyok az élet!*” Kiss Ferenc egyetemi tanár úr, a Kálvineumnak Napoleonja, vezérkari főnökével s táborkarával „Járja vala a falukat és városokat, tanítván és gyógyítván mindenféle erőtlenséget a község között”. Minő csodás eredményeket teremtett és fejlesztet tovább. S mindenütt, hol megfelelő erők megfelelő helyre jutnak — ma még csak véletlenül — mintegy felkiáltó jelek, útmutatók a kiválasztás nagy élettörvényének áldásos hatására.

Maradjunk csak a magunk portáján.

Legközelebb kaptuk egyházkerületünk névtárát. Elöl vannak közölve temérdek bizottságok temérdek tagjai. Az U. S. A. 48 vagy hány államának kormányzására is bizony bőven elég volna! Szükséges é? Összeműködő erővel, kellő hatással működik-e az a sok-sok kerekű gépezet? Az a sok tüzelés, sok-sok olaj, sok kopás? Egy gondolatom sincs az egyének ellen, én csak egy isteni törvényre útalok, mely az egyéni és társadalmi élet előhaladásának nagy hajtóerője: a kiválasztás, a valódi áldásos predestináció. „Egy ember, aki kiabál, nagyobb zajt csinál, mint száz ember, aki hallgat” — jegyezte meg kedélyesen Eötvös Károly az eszlári ügy tárgyalásánál. Egy ember, kit az arravalóság lelke hajt, több sikert ér el, mint

Kun József késműves és műköszörűs, Debrecen, Széchenyi utca 1. sz.

FISCHER ADOLF ÉS FIA posztónagykereskedő. Férfi és női öltöny és kabát szövetek nagy választékban, papi fekete szövetkülönlegességek. Debrecen, Piac-u. 61.

száz amolyan. „A nagy ember — mondja bunkós igazsággal Emerson — növeli szülőhelye minden polgárának hitelét. — De óriási tömegek, ha koldúsok, útálatosok, mint az érett sajt, mint a hangyaboly, vagy bolhasereg, minél több, annál rosszabb“ . . . Ez is azt fejezi ki nyers őszinteséggel, amit Krisztus Urunk népies nyelven: „a csipkefáról nem szedtek szőlőt, vagy fügét a bojtórágról“. Ha pedig valamelyik olvasóm savanyúan hunyorgatna megállapításaimra, azt egész tisztelettel arra kérem, ne sajnáljon betekinteni jegyzőkönyveinkbe.

Némi vigasztalással biztat, hogy a múlt gyűlésünkben kinevezett bizottság, valami egyszerűbb és hatásosabb rendszert fog ajánlani az egész vonalon, melyből kifolyólag úgy a különböző munkák vezetésénél, mint az ellenőrzésnél, egyedül és kizárólag az arravalóság lesz irányadó.

A nagy szám ügyis csak numerus bármely téren, még jó, ha nem a mozgás akadálya. Fő a központi erő, mely ha arravaló, sodrába kényszeríti a tömeget. Azt vegyük figyelembe, amink van. Amink volt, az — volt; a felett ne vesztessünk se időt, se tehetséget, hanem törjünk új ugarat a jövő vetéséhez.

Az elmondottakban csupán erjesztő anyagot óhajtottam vetni a jelen idő forrongó aggodalmai közé.

Andrássy Kálmán.

A felsőszabolcsi egyházmegye lelkésztestületi közgyűlése.

A felsőszabolcsi egyházmegye lelkésztestülete október hó 8-án tartotta Kisvárdában évi rendes közgyűlését. Kun Szabó Gyula bevezető áhitata után Kovács Lajos esperes tartotta meg elnöki megnyitóját, melynek keretében sérelmeinkkel, továbbá reverzális és szektakérdéssel foglalkozott, rámutatván az egyházfegyelmi szabályzat immár elodázhatatlan sürgősségére. Szombathy Imre a belmissziói bizottság javaslatait terjesztette elő, melyek a lelkészi és tanítói kar együttműködésére, bibliakörök szervezésére, presbiteri konferenciák tartására és az egyházfegyelmem fokozatos életbeléptetésére vonatkoztak. Bizottság küldetett ki a kárunkra történő reverzálisok megakadályozása céljából fegyelmi szabályrendelet alkotására. Papp Kálmán a vasárnapi iskola egy évi tananyagának összeállításával megbízott bizottság munkáját mutatta be s a központi iratterjesztésre tette meg indítványát. Kiss Lajos a központi adózási rendszer kérdését ismertette és bírálta. Átmeneti megoldásul kínálkozik szerinte az Orsz. Közalap fejlesztése az Et. IV. t.-c. oly irányú módosításával, hogy a közalapi járulék ne csak lélekszám, hanem az egyházközségi vagyon arányában is rovassék ki. Végül kimondotta Lelkésztestület, hogy felettes hatóságaink útján sürgeti az 1848:XX. t.-c. végrehajtását s a

párbernek a 105,283—1925. B. M. sz. rendelet alapján közigazgatási kezelésbe átvételét.

K - j - s.

Különfélék

Az Amerikai Református Egyház daytoni (Ohio állam) központi theologiai főiskolája az ohioi egyházkerületi gyűlés keretein belül ünnepelte Dayton városában e hó 5-ikén és 6-ikán fennállásának 75 éves jubileumát. E jubileumi ünnepségek alatt leplezték le a főiskola néhai híres tanárának, Dr. Good Jakab Izsáknak az arcképét. Dr. Good e főiskolának nemcsak tanára, de Mecaenása is volt. Halála után 18 ezer dollárt hagyott a főiskolára s híres, különösen egyháztörténelmi könyvekben gazdag, 10,000 kötetből álló könyvtárát. Dr. Good professzor volt az, aki anyagi támogatása által lehetővé tette az első két magyar református theologusnak is a daytoni theologiai főiskolán folytatott amerikai tanulmányútját. Ő ugyan meghalt már, de nemes példáján febuzdulva a daytoni központi theologiai főiskola tanári kara mindent elkövet, hogy minden évben legalább egy új magyarországi református theologus nyerjen elhelyezést e főiskola falain belül. Mint „A Keresztyén Világ“ című amerikai egyházi lap is tudósít bennünket erről, egy hónappal ezelőtt Dr. F. W. Leich, az intézet egyik tanára egy magát megnevezni nem akaró keresztyén embertől 400 dollárt kapott a végből, hogy a főiskola magyar theologusok kivitelű akcióját fennakadás nélkül folytathassa. A daytoni theologiai főiskolában eddig már három magyarországi theologus fejezte be theologiai tanulmányait. Ez idő szerint két magyar theologus tanul falai között. Isten áldása kísérje az intézetet további működésében s különösképen Dr. Leich professzort, aki Dr. Good örökét átvéve, szívvel-lélekkel megszerette a magyar theologusokat s oly szép és önzetlen munkát végez érdekükben.

A bucsatelepi egyház október 15-én sikerült ünnepély keretében tette fel építés alatt levő templomának tornyára a díszes gömböt és csillagot, melynek 4 millió korona előállítási költségét az egyház főgondnoka, Egyed Ignác községi jegyző adományozta, Bucsai László lelképásztor imája és Török Vince karcagi lelkész hasonlatokban gazdag beszéde után Török Imre esperes áldotta meg költői szárnyalású szavakkal az Úr házának messze tündöklő ékességét. Megható volt, hogy az egyház szolgálai után Kiss László főszolgabíró lépett színpadra és lelkes buzdítást intézett a nagy számmal megjelent hívekhez. A kicsiny és rendkívül szegény gyülekezet minden áldozatot meghoz, hogy egyszerű, kis templomának építését mielőbb befejezhesse. Erre azonban a maga erejéből a legjobb akarat mellett sem lesz képes. A megindított országos gyűjtést mindenek szíves figyelmébe ajánljuk.

WACHA tisztít, mos, fest kifogástalanul Debrecen, Simonffy-u. 55.

száz amolyan. „A nagy ember — mondja bunkós igazsággal Emerson — növeli szülőhelye minden polgárának hitelét. — De óriási tömegek, ha koldúsok, utálatosok, mint az érett sajt, mint a hangyaboly, vagy bolhasereg, minél több, annál rosszabb“ . . . Ez is azt fejezi ki nyers őszinteséggel, amit Krisztus Urunk népies nyelven: „a csipkefáról nem szedtek szőlőt, vagy fügét a bojtórgról“. Ha pedig valamelyik olvasóm savanyúan hunyorgatna megállapításaimra, azt egész tisztelettel arra kérem, ne sajnáljon betekinteni jegyzőkönyveinkbe.

Némi vigasztalással biztat, hogy a múlt gyűlésünkben kinevezett bizottság, valami egyszerűbb és hatásosabb rendszert fog ajánlani az egész vonalon, melyből kifolyólag úgy a különböző munkák vezetésénél, mint az ellenőrzésnél, egyedül és kizárólag az arravalóság lesz irányadó.

A nagy szám ügyis csak numerus bármely téren, még jó, ha nem a mozgás akadály. Fő a központi erő, mely ha arravaló, sodrába kényszeríti a tömeget. Azt vegyük figyelembe, amink van. Amink volt, az — volt; a felett ne vesztessünk se időt, se tehetséget, hanem törjünk új ugarat a jövő vetéséhez.

Az elmondottakban csupán erjesztő anyagot öhajtottam vetni a jelen idő forrongó aggodalmai közé.

Andrássy Kálmán.

A felsőszabolcsi egyházmegye lelkésztestületi közgyűlése.

A felsőszabolcsi egyházmegye lelkésztestülete október hó 8-án tartotta Kisvárdában évi rendes közgyűlését. Kun Szabó Gyula bevezető áhitata után Kovács Lajos esperes tartotta meg elnöki megnyitóját, melynek keretében sérelmeinkkel, továbbá reverzális és szektakérdéssel foglalkozott, rámutatván az egyházfegyelmi szabályzat immár elodázhatatlan sürgősségére. Szombathy Imre a belmissziói bizottság javaslatait terjesztette elő, melyek a lelkészi és tanítói kar együttműködésére, bibliakörök szervezésére, presbiteri konferenciák tartására és az egyházfegyelmelem fokozatos életbeléptetésére vonatkoztak. Bizottság küldetett ki a kárunkra történő reverzálisok megakadályozása céljából fegyelmi szabályrendelet alkotására. Papp Kálmán a vasárnapi iskola egy évi tananyagának összeállításával megbízott bizottság munkálatát mutatta be s a központi iratterjesztésre tette meg indítványát. Kiss Lajos a központi adózási rendszer kérdését ismertette és bírálta. Átmeneti megoldásul kínálkozik szerinte az Orsz. Közalap fejlesztése az Et. IV. t.-c. oly irányú módosításával, hogy a közalapi járulék ne csak lélekszám, hanem az egyházközségi vagyon arányában is rovassék ki. Végül kimondotta Lelkészttestület, hogy felettes hatóságaink útján sürgeti az 1848:XX. t.-c. végrehajtását s a

párbernek a 105,283—1925. B. M. sz. rendelet alapján közigazgatási kezelésbe átvételét.

K-j-s.

Különfélék

Az Amerikai Református Egyház daytoni (Ohio állam) központi theologiai főiskolája az ohioi egyházkerületi gyűlés keretein belül ünnepelte Dayton városában e hó 5-ikén és 6-ikán fennállásának 75 éves jubileumát. E jubileumi ünnepségek alatt leplezték le a főiskola néhai híres tanárának, Dr. Good Jakab Izsáknak az arcképét. Dr. Good e főiskolának nemcsak tanára, de Mecaenása is volt. Halála után 18 ezer dollárt hagyott a főiskolára s híres, különösen egyháztörténelmi könyvekben gazdag, 10,000 kötetből álló könyvtárát. Dr. Good professzor volt az, aki anyagi támogatása által lehetővé tette az első két magyar református theologusnak is a daytoni theologiai főiskolán folytatott amerikai tanulmányútját. Ő ugyan meghalt már, de nemes példáján fe buzdulva a daytoni központi theologiai főiskola tanári kara mindent elkövet, hogy minden évben legalább egy új magyarországi református theologus nyerjen elhelyezést e főiskola falain belül. Mint „A Keresztyén Világ“ című amerikai egyházi lap is tudósít bennünket erről, egy hónappal ezelőt Dr. F. W. Leich, az intézet egyik tanára egy magát megnevezni nem akaró keresztyén embertől 400 dollárt kapott a végből, hogy a főiskola magyar theologusok kiviteli akcióját fennakadás nélkül folytathassa. A daytoni theologiai főiskolában eddig már három magyarországi theologus fejezte be theologiai tanulmányait. Ez idő szerint két magyar theologus tanul falai között. Isten áldása kísérje az intézetet további működésében s különösképen Dr. Leich professzort, aki Dr. Good örökét átvéve, szívvel-lélekkel megszerette a magyar theologusokat s oly szép és önzetlen munkát végez érdekükben.

A bucsatelepi egyház október 15-én sikerült ünnepély keretében tette fel építés alatt levő templomának tornyára a díszes gömböt és csillagot, melynek 4 millió korona előállítási költségét az egyház főgondnoka, Egyed Ignác községi jegyző adományozta, Bucsai László lelképásztor imája és Török Vince karcagi lelkész hasonlatokban gazdag beszéde után Török Imre esperes áldotta meg költői szárnyalású szavakkal az Úr házának messze tündöklő ékességét. Megható volt, hogy az egyház szolgálai után Kiss László főszolgabíró lépett szószékre és lelkes buzdítást intézett a nagy számmal megjelent hívekhez. A kicsiny és rendkívül szegény gyülekezet minden áldozatot meghoz, hogy egyszerű, kis templomának építését mielőbb befejezhesse. Erre azonban a maga erejéből a legjobb akarat mellett sem lesz képes. A megindított országos gyűjtést mindenek szíves figyelmébe ajánljuk.

WACHA tisztít, mos, fest kifogástalanul Debrecen, Simonffy-u. 55.

A békésbányai egyházmegye lelkészértekezlete f. hó 17. és 18. napjain tartotta konferenciáját és kálvineumi ünnepélyét Magyarországon. A jól sikerült ünnepekről jövő héten számolunk be.

A theológusok és tanítóképző intézeti növendékek Debrecenben a zeneteremben f. hó 20-án megalkották a gyakorló gyülekezetet, melynek keretében készülnek elő együttesen, jövő hivatásukra.

Pályázat.

A kisvárdai egyház pályázatot hirdet október 30. terminussal hitoktatói állásra.

Kisvárdá, 1925 október 22. **Kovács Lajos,**
esperes.

Pályázat.

A cégénydányádi református presbitérium pályázatot hirdet az eltávozás folytán megüresedett orgonista-kántor tanítói állásra.

Javadalom: két szoba, konyha, melléképületekkel; 7 kat. hold 420 □-öl föld, adóját az egyház fizeti; 27½ köböl búza; 5 öl kemény tűzifa beszállítva; 160 kg. búza szántásváltás; stóla. Ezek értékegysége 54. Állami fizetéskiegészítés.

Kötelesség: A rábízott osztályok tanítása. Orgonista-kántori teendők végzése. Fiú ismétlőiskolások tanítása. Énekkar vezetése. Belmissziói munkában intenzív segédkezés. Kanonikus órákon és akadályoztatás esetén lelkész helyettesítése. Pályázati határidő november 12. Próbaéneklés november 15. Kellően felszerelt kérvények (válaszhelyeggel együtt) lelkészi hivatalhoz küldendők. Állás azonnal elfoglalandó.

Cégénydányád (Szatmár vm.), 1925 október 12.

Presbitérium.

Pályázat.

A közpészabolcsi református egyházmegye lelkészegyesülete a következő két pályázatot tűzte ki:

I.

„A magyar protestánsizmus rövid története a háború kezdete óta napjainkig“.

Terjedelme 3—4 írott ív.

II.

„A magyar református lelkész alakja az utolsó 15 év magyar irodalmában és annak bírálata“.

Terjedelme 3—5 írott ív.

Pályázhatnak a tiszántúli református egyházkerület lelkészei és felekezeti tanárai.

A nyertes pályaművet a közpészabolcsi református egyházmegye lelkészegyesülete egyenként 60—60 aranykoronával fogja jutalmazni.

Határidő: 1926. év május 1.

A tisztán és idegen kézzel, esetleg írógéppel írott munkák jelzéslelél ki-éretében a jelzett határidőig alólírott lelkészegyesületi elnökhöz küldendők.

Apagy, 1925 október 15.

(1—2)

Szabó Aladár,
egyházgyejei lelkész-,
egyesületi elnök.

Pályázat.

A tiszafüredi református iskolaszék pályázatot hirdet egy tanítónői állásra. Fizetés törvényszerű. A megválasztott a belmissziói munkában segédkezn; köteles. A választás miniszteri jóváhagyás után válik jogerőssé B. listások és menekültek előnyben részesülnek. Pályázati határidő e hirdetés megjelenésétől számított nyolc nap.

Kelt Tiszafüred (Heves vm.) 1925. okt. hónap.

Református iskolaszék.

Debreczeni István
órásmeister Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órákraktára

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

Gazdaságokba,
építkezésekhez és tetők fedéséhez
minden vasanyagot szállít.

Telefon 6.

Szlezák László

harang-ércöntőde, harang-
felszerelés- és haranglábgyár

Budapest VI., Frangepán-u. 77.

(Saját házában.)

A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti
„ÖRHÁZ“ megállóhely A) B) C) J) kocsikkal.

TELEFON: 139—62.

Az 1900. évi párizsi világ, 1921. és 1923. évi
vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel ki-
tüntetve. — Számos egyházi elismeréssel.

FITTLERSÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

Új Orgonákat,
Orgonasípokát,

iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szak-
szerűen mérsékelt árákért
Árjegyzék ésköltségvetés díjtaian

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

TELEFON: 113-44. SZÁM.

LOPOS GYULA iskolapadok

athletikai sportcikkek,
iskolai bútorok,

tornaszerek gyára

BUDAPEST, III., BÉCSI-ÚT 85.

Árjegyzéket és költségvetést
felszólításra küldök. VAVAVA 10—20

Templomharangokat

és összhangzó harangozatokat
a legfinomabb harangfémötvözet-
ből, tiszta esengésű, előre meg-
állapított szavatolt harangokkal

tíz évi jótállás mellett

harangszerelvényeket, forgatható
vaskoronával, harangállványokat
hengerelt vasból, szabadonálló va-
lamint fekvő elrendezéssel gyárt

WALSER FERENCZ

tűzoltási szerek és szivattyúk
gyára, harang- és fémöntőde

Budapesti VI, Lomb-utca 34-36.

Villamos megálló: Váci-ut, Láng-gyár.

Telefon 95—50.

Telefon 95—50.

Debrecen szab. kir. város
és a Tiszántúli református egyházkerület

„Méliusz“

könyvkereskedése, könyvkiadóhivatala, zenemű-
papír- és írószerkereskedése

Debrecen, Ferenc József-út 26.

Értesítés

a zsoltárok és kiadványok augusztusi
áraitól.

1925 augusztus hóra a zsoltár árak a
következők:

32° legkisebb zsoltár

papirkötésben K 31,600
félvászon kötésben K 37,300
egészvászon kötésben K 41,700

16° iskolai kiadású zsoltár

papirkötésben K 42,800
félvászon kötésben K 47,500
egészvászon kötésben K 59,800

8° oktáv alakú zsoltár

papirkötésben K 58,600
félvászon kötésben K 64,300
egészvászon kötésben K 74,500

4° quartalak, nagybetűs zsoltár

papirkötésben K 112,800
félvászon kötésben K 119,300
egészvászon kötésben K 144,200

Ajánljuk ezenkívül díszkötésű zsoltárainkat
a következő minőségekben, alakban és árakban:

II. kiadás, prózába szedve 16° alaku

díszvászon, kehely és prérelés sel K 100,000
díszvászon, párnázott, vörös-
metszés, tokban K 180,000
díszbőr, párnázott, aranymet-
szés, tokban K 280,000

32° alaku zsoltárok

Hajlítható díszvászon kötés
(Kötés alatt) —
Párnázott díszv. kötés, valódi
aranymetszéssel K 160,000
Celluloid-csontköt. valódi arany-
metszéssel (Kötés alatt) —
Valódi bőrköt., párnázott, valódi
aranymetszéssel K 240,000
Valódi antilopbőr, különböző
színekben K 240,000
Valódi bőrk., különböző színek-
ben, aranymetszéssel, párná-
zott bőrtokban, hordozó szíjjal K 400,000

A közeli iskola év előtt ajánljuk dusan
felszerelt tankönyv, írószer, iskolai segéd-
eszközöket tartalmazó raktárainkat.

„Méliusz“ könyvkereskedés
Debrecen,
Ferenc József-ut 26.